

Ekonomický styl myšlení II

1. přednáška

17. února 2015

Obsah přednášky

1. Organizační záležitosti: podmínky ukončení literatury
2. Ekonomie = mikroekonomie a makroekonomie
3. Měření výkonu
HDP
výdajová a důchodová metoda
vzájemné vztahy veličin (NDP, NI aj.)

Literatura

- Přednášky
- Textové materiály v IS
- Doporučená:
Fuchs K. – Tuleja P. *Základy ekonomie*. 2. přepr. vyd. Brno: Ekopress. 2005. 347 s.

Holman R. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck. 2011. 720 s.

O čem je ekonomie

- Ekonomie:

„Ekonomie zkoumá, jak různé společnosti užívají vzácné zdroje k výrobě užitečných komodit a jak je rozdělují mezi různé skupiny.“ (Samuelson; 1991:5)

zdroje = výrobní faktory statek potřeba

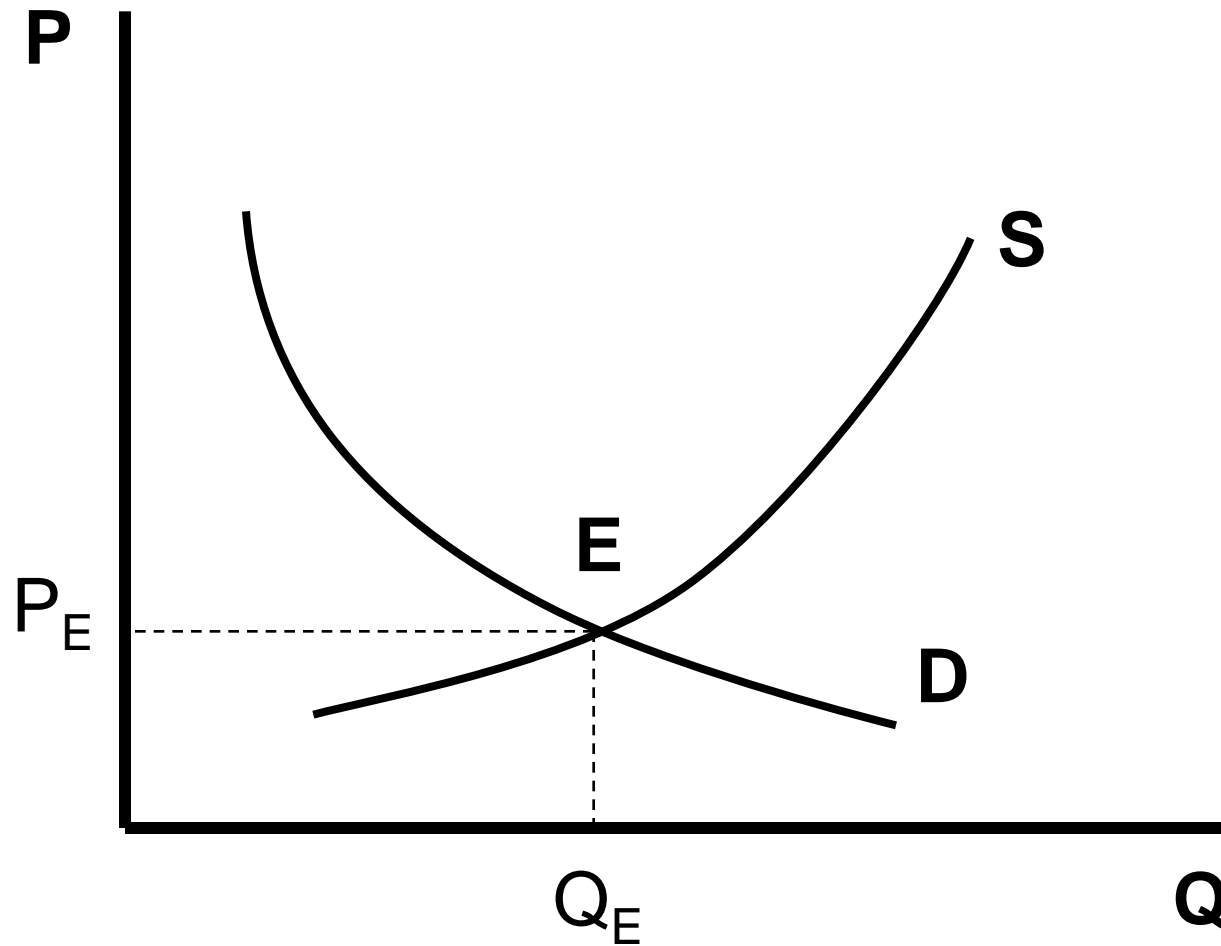
Ekonomie:

- Zkoumá zákonitosti (zákon klesajících výnosů)
- Používá metody (abstrakce, dedukce, indukce, analýza, syntéza...
 - Podmínka ceteris paribus
 - Normativní vs. pozitivní
- Jako věda prošla vývojem
- Teorie souvisí s hospodářským vývojem.

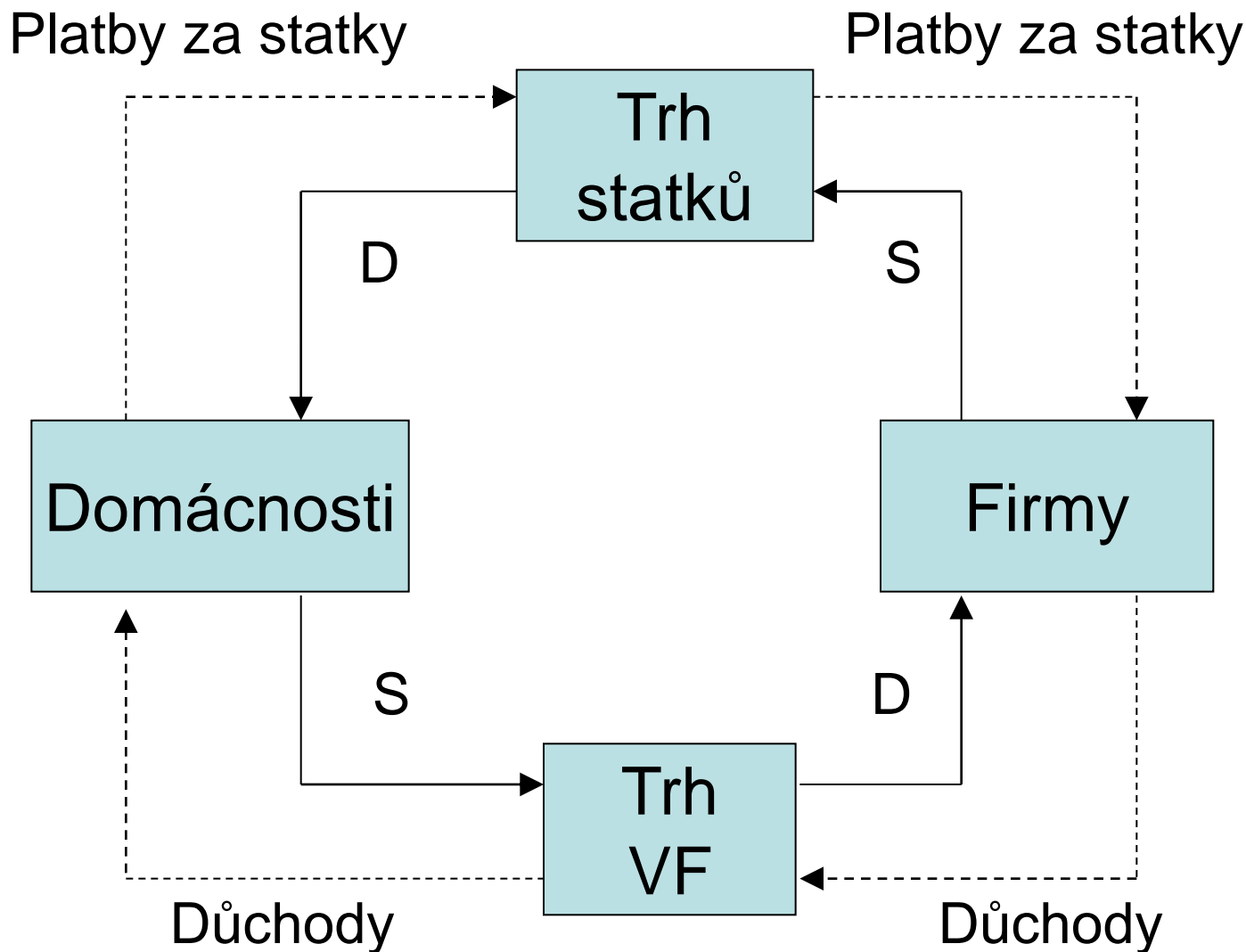
Další základní pojmy

- Práce (dělbba práce, produktivita);
- Půda
- Kapitál
- Rozdělování – směna
- Hospodářský mechanismus (tradice, příkaz, cena)
- Tržní mechanismus
 - podmínky: liberalizace, soukr. vlastnictví, trh VF

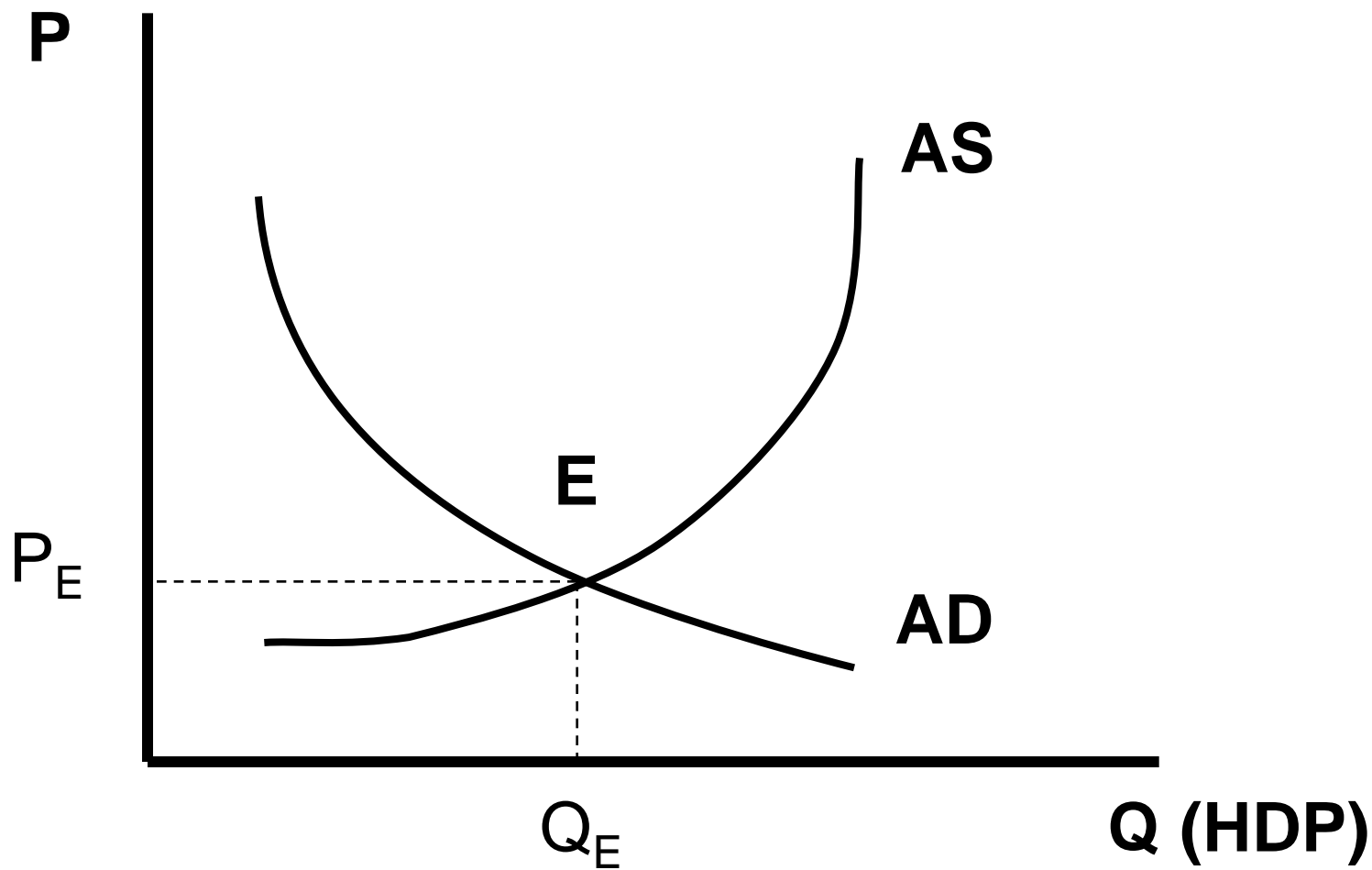
Utváření rovnováhy na dílčím trhu

Hospodářský mechanismus

Utváření rovnováhy v ekonomice

Makro vs. mikroekonomie

- Předmět
- Metody
- Jak spolu souvisí?

Makroagregáty I

- (2013) 4.086,3
- (2014) 2,0
- (2013) 1,7 1,4 (2014) 0,4
- (2013) 7,68 (2014) 7,7 (4Q/2014) 56,2
- (2015) 9.200 (4Q/2014) 25.219

Makroagregáty II

- (2014) -77,8
- (2013) 1.683,3 (2013) 41,195
- (2013) 1.869,2

Měření výkonu ekonomiky

- Co měříme?
- Proč to měříme?
- Hranice výrobních možností (zdroje, kvalita, technol.)
- HDP „peněžní hodnota finální produkce vytvořené výrobními faktory na daném území v daném období“

Veličina typu produkt

- Výdajová metoda:
 - Výdaje domácností, firem, státu, (zahraničí).
- Hrubé vs. čisté investice (I_B/I_G vs. I_N)
- HDP vs. HNP
- HDP vs. NDP
- reálný vs. nominální
- skutečný vs. potenciální

Veličina typu důchod

- Národní důchod (NI)
 - Důchody výrobních faktorů (domácností):
 - Hrubé mzdy
 - Hrubé zisky
 - Příjmy ze samozaměstnání
 - Čisté úroky
 - renty

Osobní a disponibilní důchod

- Osobní důchod (co získají domácnosti)
- $PI = NI$ – nerozdělené zisky firem
 - daně ze zisků firem
 - odvody z hrubých mezd
 - + transfery
- $DI (YD) = PI$ – osobní daně
 - $DI = C + S$

Souvislost HDP a NI

- $HDP = NI + \text{amortizace } (a) + \text{nepřímé daně } (T_N)$
– čistý důchod VF ze zahraničí
- $HNP = NI + \dots +/- \dots$

Alternativy měření výkonu

- Čistý ekonomický blahobyt (NEW)
 - Stínová (šedá) ekonomika
 - Hodnota volného času
 - Změny v kvalitě statků nepromítnuté do cen
 - Nápravy škod na životním prostředí

HPI, Index chudoby/bídy (MI)

Příklad

- Spočítejte: a) HDP
b) Y (důchod)
c) disponibilní důchod

Znáte: spotřeba 500, úspory 100, hrubé investice 180, amortizace 60, export 800, import 900, vládní výdaje 200.